

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.156/2014/11.

A Kúria a Bihari Ügyvédi Iroda által képviselt I. r., II. r., a III. r. és a IV. r. felpereseknek a Sulyok és Ádám Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen szerződések érvénytelenségének megállapítása iránt a Szegedi Törvényszéken 7.G.40.179/2012. számon indult és a Szegedi Ítéltábla Gf.II.30.236/2013/9. számú ítéletével jogerősen befejezett perben, a jogerős ítélet ellen a felperesek által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályban fenntartja.

Egyetemlegesen kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 31.750 (harmincegyezer-hétszázötven) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak felhívásra 70.000 Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. r. felperes a III. és a IV. r. felperesi gazdasági társaság, a II. r. felperes a IV. r. felperesi gazdasági társaság tagja. 2006. február 8-án az I. és a II. r. felperesek külön-külön, de azonos tartalmú egyedi kölcsönszerződést kötöttek az alperessel. Az alperes 5.000.000 - 5.000.000 Ft kölcsön folyósítását vállalta részükre, a IV. r. felperes 50-50 %-os üzletrészárszék megvásárlása céljából.

A szerződő felek mindkét megállapodásban rögzítették, hogy az egyedi kölcsönszerződésekben nem szabályozott kérdésekben, az azok elválaszthatatlan részét képező HIT/2004/1011/IFI alperesi Üzletszabályzatban foglaltak az irányadók, amelyet mind az I., mind

a II. r. felperes megismert, megértett és kézhez vett.

A szerződések 5. pontja az Üzletszabályzat I/17. pontjában meghatározott teljes hiteldíj mutató (a továbbiakban: THM) mértékét 8,69%-ban határozta meg. A szerződések 6. pontja, az Üzletszabályzat I/11. pontja szerint, a mértékadó devizanemet svájci frankban (CHF-ben) jelölte meg. Az Üzletszabályzat I/12.c. pontja kimondta, mértékadó kamatláb a nem forintban, illetve euróban meghatározott mértékadó devizanem esetén: a **RMMRS** „LIBO” elnevezésű oldalán a mértékadó devizanemben 1 hónapos kamatperiódusra közölt, éves százalékban kifejezett LIBOR kamatláb. A III/4. pont rögzítette a folyósított kölcsön összege után felszámítandó kamat kiszámításának módját, egy képletet megadva. Ennek megfelelően az I. r., illetve a II. r. felperes által kötött egyedi megállapodások 8. pontja feltüntette a kölcsönszerződések 96 havi futamidejére eső fizetési kötelezettségeket, havi bontásban és összességében is. A szerint, az 5.000.000 Ft kölcsön fejében az említett felpereseknek 6.816.480-6.816.480 Ft-ot kellett visszafizetniük.

Az Üzletszabályzat I/15. pontja azonban rögzítette a „kamatváltozás” három esetét is. Az a) pont alatt, I.-gyel jelölte a mértékadó kamatláb változásából eredő kamatkülönbözetet. A b) pont alatt, II.-vel, a 14. pontban rögzített mértékadó árfolyam - azaz az egyedi kölcsönszerződés megkötésének napján közölt mértékadó devizanem vételi árfolyama - és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának, az e pontban megadott képlet szerint kiszámított különbségét. A III/6. pont tartalmazta azt is, hogy az esedékessé vált törlesztő részletekre jutó II.-vel jelölt kamatváltozást az alperes utólag - hirdetményben közzétett gyakorisággal - terheli ki. A IV/6. pont szerint, ha a mértékadó devizanem nem forint, a forint és a mértékadó devizanem közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat a kölcsönbevevő vállalja.

A kölcsönszerződésekből eredő követelések biztosítására, azok megkötésével egyidejűleg az I. r., a II. r. és a IV. r. felperes, valamint az alperes jelzálogjogot és vételi jogot alapító szerződést is kötött a IV. r. felperes tulajdonát képező, általuk megjelölt ingatlan 930/1280 tulajdoni hányadára, az alperes javára. Ugyanezen a napon, az I. r. felperes kezességet vállaló, úgynevezett „garancia szerződést” kötött az alperessel, vállalva, hogy a II. r. felperes egyedi kölcsönszerződéséből eredő kötelezettségének elmulasztása esetén maga teljesít. A III. és a IV. r. felperes, valamint az alperes között is azonos tartalmú megállapodás jött létre az I. és a II. r. felpereseket terhelő fizetési kötelezettség nem teljesítése esetére.

A peres felek az ismertetett valamennyi megállapodást közjegyzői okiratba is foglaltatták.

A felperesek a 2012. augusztus 22-én benyújtott, utóbb módosított keresetükben, a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben kérték az egyedi kölcsönszerződések 5. és 6. pontjának, valamint a perbeli szerződések megkötésekor hatályos Üzletszabályzat I/15.b) és c) pontjai érvénytelenségének megállapítását. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 212. § (2) és (3) bekezdésében, a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjában, a Hpt. 2. számú melléklete III/7. pontjában, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4. § (1) bekezdésében, a Ptk. 200. § (2) bekezdésében, a Ptk. 209/A. §-ában foglaltakra hivatkozással, azzal érveltek, hogy az említett egyedi és általános szerződéses kikötések jogszabályba, nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütköznek, jogszabály megkerülésére irányulnak, illetve tisztességtelen szerződési feltételeket tartalmaznak.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy a peres felek egyedi kölcsönszerződéseit nem minősülnek fogyasztói szerződésnek, mert a felperesek a létrejött jogviszonyban nem tekinthetők fogyasztóknak. Egyébként is elmulasztották a Ptk. 236. § (2) bekezdés c) pontja szerint számított, a tisztességtelenségre alapított megtámadásra biztosított 1 éves határidőt. Az alperes nem tartotta alkalmazhatónak a Hpt. 212-213. §-ában írt rendelkezéseket a jogvita eldöntése során, mivel véleménye szerint a peres felek megállapodása nem az említett jogszabályok hatálya alá eső fogyasztási, illetve lakossági kölcsönszerződés. Vitatta, hogy a devizaalapú egyedi kölcsönszerződésnek a deviza árfolyam változását is magába foglaló kamatváltoztatási jogra vonatkozó kikötése nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközne, illetve hogy a THM meghatározása, az egyéb költségek Üzletszabályzaton alapuló, Hirdetmény szerinti érvényesítése jogszabállyal ellentétes lenne. Utalt arra, hogy a szerződés megkötésekor a THM meghatározása csak az akkor ismert adatok alapján történhet, előre, valamennyi, utóbb esetlegesen bekövetkező kamat-, díj- és költségváltozás nem vehető figyelembe.

Az elsőfokú bíróság a 27. sorszámú végzésével kijavított ítéletével megállapította, az I., a III. és a IV. r. felperesek, valamint az alperes között 2006. február 8. napján létrejött garancia szerződések 2. pontjának részleges, továbbá az alperes HIT/20041011/IFI Üzletszabályzata III/2., IV/5., VII/1.m. pontjában írt rendelkezések érvénytelenségét. A felperesek keresetét ezt meghaladóan elutasította.

Egyetemlegesen kötelezte őket 1.270.000 Ft perköltség alperes javára történő megfizetésére, valamint az államnak felhívásra 1.500.000 Ft feljegyzett eljárási illeték megtérítésére.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az

elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. Kötelezte egyetemlegesen a felpereseket 20.000 Ft másodfokú perköltség és 48.000 Ft fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Határozatának indokolásában a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben kifejtette, egyet értett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a perbeli egyedi kölcsönszerződések nem voltak függetlenek a jövedelemszerzésre irányuló gazdasági tevékenységtől, mivel egy gazdasági társaságban való tulajdonszerzés céljából kötötték. Így, nem minősülnek sem fogyasztói, sem a jogvita eldöntésére irányadó Hpt. 2. számú melléklete III/5. pontjában meghatározott fogyasztási kölcsönszerződésnek.

Megállapította továbbá azt is, hogy a felperesek nem éltek megtámadási jogukkal a tisztességtelen szerződési feltételek megtámadására, az egyedi kölcsönszerződések megkötéskor hatályos Ptk. 209. § (1) bekezdése, illetve a Ptk. 209/A. §-a alapján, a Ptk. 236. § (1) bekezdése értelmében nyitva álló egy éves, a (2) bekezdés c) pontja szerint számított határidőn belül, így az e jogcímre alapított kereset sem volt alapos.

Az ítélet tábla a fentiekre figyelemmel kizárólag azt tartotta vizsgálhatónak, hogy a fellebbezésben megjelölt egyedi kölcsönszerződések 5. és 6. pontjai, az Üzletszabályzat I/12.c), I/15.b) és c) pontjaiba foglalt szerződéses kikötések jogszabályba ütköznek-e, illetve jogszabály megkerülésére irányulnak-e.

Elvi éllel rögzítette, a Ptk. 200. § (2) bekezdése értelmében a jogszabályba ütköző szerződés akkor semmis, ha ahhoz jogszabály más jogkövetkezményt nem fűz. A más jogági szabályokat sértő szerződés csak akkor tekintendő polgári jogi értelemben érvénytelennek, ha a más jogági törvény kifejezetten rögzíti, hogy az adott normasértés az érvénytelenség jogkövetkezményével jár, vagy a megsértett adott norma értelmezéséből, az összes körülményből nyilvánvalóan megállapítható az érintett szerződés érvénytelensége.

Az ítélet tábla megállapította, hogy a szerződéskötéskor hatályos Üzletszabályzatra, a hitelintézetek üzletszabályzatainak kötelező tartalmáról rendelkező Hpt. 209. §-a nem volt irányadó, mivel az alperes a Hpt. 6. §-a szerinti pénzügyi vállalkozásnak, és nem a Hpt. 5. § (1) bekezdése szerinti hitelintézetnek minősül.

Kifejtette azt is, a Hpt. 213. § (1) bekezdése csak fogyasztási kölcsönszerződések esetében fűz semmisségi jogkövetkezményt ahhoz, ha egy pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződés nem határozza meg egyértelműen a kamatot, a díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt a Hpt. 210. § (2) bekezdésének megfelelően. Hangsúlyozta azonban, hogy az említett kérdések a nem fogyasztási kölcsönszerződéseknek is lényeges tartalmi elemei. A Ptk. 205. § (2) bekezdése értelmében az azokban

való megállapodás hiányában ezért a szerződés nem jön létre. A másodfokú bíróság vizsgálva a perbeli egyedi kölcsönszerződéseket, úgy ítélte, hogy azok a megelőzően felsoroltakról rendelkeznek. A Ptk. 207. § (1) és (2) bekezdésében írt értelmezési szabályokat alkalmazva, az Üzletszabályzat I/12.c) pontja alapján arra következtetett, hogy a szerződő felek között az ügyleti kamat úgynevezett referencia kamat, annak mértéke a svájci frankra irányadó LIBOR kamatlábbal egyezik meg, követve annak a szerződés futamideje alatti változásait.

A díj kikötése tekintetében utalt a perbeli Üzletszabályzat I/16., IV/3.pontjára, illetve az egyedi kölcsönszerződések 7.pontjára; a költségekre nézve pedig, az Üzletszabályzat I/14., I/15.b), IV/4. és IV/7. pontjaira. Nem tulajdonított jogi jelentőséget annak, hogy az Üzletszabályzat I/15.b és c. pontjai a fizetési kötelezettség árfolyamból adódó módosulását - tévesen - „kamatváltozás”-nak, illetve „kamatkülönbözet”-nek nevezte. A téves szóhasználatot nem tartotta semmisségi oknak.

Az említett pontok tartalmát vizsgálva, azokat nem találta a Hpt. 2. számú melléklete III/7. pontjában szereplő, a kamat fogalmát meghatározó rendelkezések megkerülését célzó, illetve uzsorás kikötéseket tartalmazó szabályoknak. Hangsúlyozta, a felperesek az uzsora megállapítását megalapozó együttes jogszabályi feltételeknek a perbeli szerződések megkötése időpontjában való fennállását nem bizonyították, a szerződéskötést követő változások pedig a szerződés érvényességét nem érintik. Az ítéletábra, jogszabályi tiltó előírás hiányában, nem látta annak akadályát, hogy a deviza alapú kölcsön árfolyamváltozásból eredő kockázatát a pénzügyi intézmény a kölcsönbevevőre telepítse. A másodfokú bíróság kifejtette, nem a jelen, a Ptk. 239/A. §-a alapján érvénytelenség megállapítása iránti eljárás, hanem a felek közötti elszámolás tárgya, hogy az alperes a megállapodásuknak megfelelően határozta-e meg a fizetendő kamat mértékét, számította-e fel a díjakat, költségeket.

A másodfokú bíróság, a Ptk. 239/A. §-a alapján a szerződés érvénytelenségének (részleges érvénytelenségének) megállapításáról szóló 5/2013. Polgári Jogegységi határozat (a továbbiakban: 5/2013. PJE) 2.a) pontja alapján, az elsőfokú eljárás pertárgyértékét 44.681.400 Ft-ban határozta meg, az elsőfokú bírósággal egyezően. Utalt arra, hogy a felperesek két kölcsönszerződés, három garanciaszerződés, egy jelzálogjogot és egy vételi jogot alapító szerződés érvénytelenségének megállapítását kérték a keresetlevelükben. A pertárgyértéket ezért e szerződésekben kikötött szolgáltatásért járó ellenszolgáltatás alapul vételével kellett megállapítani. Az ítéletábra szerint, mivel az első fokú eljárás során történt keresetleszállítás, nem az alperes teljesítése miatt történt, a pertárgyérték meghatározásakor nem volt figyelembe vehető. Az elsőfokú bíróság által, a pertárgyértékre és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi

költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM r.) 3. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltakra tekintettel, az alperes javára megállapított perköltséget, a fellebbezésben írtakkal szemben, nem tartotta eltúlzottnak. A másodfokú eljárásban a pertárgyértéket, már csak a konkrétan megjelölt szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránti fellebbezésre figyelemmel ugyanakkor, az 5/2013. PJE határozat 2.b) pontja alapján meg nem határozhatónak minősítette. Az alperest megillető perköltséget, a felpereseket terhelő illeték összegét ennek megfelelően határozta meg.

A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az egyedi kölcsönszerződések 5. és 6. pontjában írt szerződési feltételek, illetve a perbeli Üzletszabályzat I/15.b) és c) pontjai részleges érvénytelenségének megállapítását, másodlagosan, a felülvizsgálat keretei között, a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre kiterjedő hatályon kívül helyezése mellett, az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérték.

Előadták, a támadott határozat a Hpt. 210. § (2) bekezdését, a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontját, a Hpt. 2. számú melléklete III/7. pontját, a Ptk. 685. § d) pontját, a Ptk. 209/A. §(2) bekezdését, a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 3. § (2) bekezdését, a Ptk. 200. § (2) bekezdését, a Ptk. 217. § (1) bekezdését és - beadványuk tartalma szerint - a Pp. 24. §(1) bekezdését sérti.

Állították, a perbeli egyedi kölcsönszerződések fogyasztói szerződések, mivel azok megkötésére, az I. és a II. r. felperes gazdasági és szakmai tevékenységi körén kívül eső célból került sor. Ez okból nincs akadálya a támadott szerződéses kikötések tisztességtelensége vizsgálatának.

Hivatkoztak arra is, hogy az említett szerződések, kötelező jogszabályi előírás ellenére, nem tartalmazzák egyértelműen a kamatot, a felszámítható díjakat, költségeket. A felülvizsgálati eljárás során tett, utóbb módosított nyilatkozatukban a kamat meghatározásának hiányával kapcsolatos állításukat már nem tartották fenn. Egyet értettek azzal a jogerős ítéleti megállapítással, hogy az ügyleti kamat a svájci frankra irányadó LIBOR kamattal megegyező mértékű.

Az egyedi kölcsönszerződésekben megjelölt THM mértékének meghatározását jogszabállyal ellentétesnek tartották a kikötött ügyleti kamat mértékére, a 8. pontban rögzített törlesztő részletek összegére, az alperes által nem közölt, előttük ismeretlen díjak, költségek felszámítására tekintettel.

A felperesek előadták, az Üzletszabályzat I/15.b) és c) pontja jogszabály megkerülésére irányul, uzsorás kikötésnek is minősül, mert az alperest arra jogosítja fel, hogy az árfolyamváltozást kamatkülönbözetként érvényesítse.

Tévesnek tartották az elsőfokú eljárás pertárgyértékének meghatározását is, azt állítva, hogy keresetük nem szerződések, hanem csak egyes szerződéses feltételek érvénytelenségének megállapítására irányult.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, vitatva a felperesek által megjelölt jogszabálysértéseket. Utalt azonban arra, hogy a másodfokú bíróságnak téves az a következtetése, miszerint a felek által kikötött ügyleti kamat a referencia kamattal megegyező.

A Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján. Megállapította, hogy a felperesek által hivatkozott okokból a támadott határozat az alábbiakra tekintettel nem jogszabálysértő.

A Kúria egyetértett a perben megelőzően eljáró bíróságokkal abban, hogy a perbeli egyedi kölcsönszerződések nem fogyasztói és nem fogyasztási kölcsönszerződések. Az azok megkötése idején hatályos Hpt. ugyanis a fogyasztó fogalmát nem határozta meg. A Hpt. 2. számú mellékletének III/5. pontja a fogyasztási kölcsön fogalmát ismerte. A szerint, az alatt, a mindennapi élet szokásos használati tárgyainak megvásárlásához, javíttatásához, illetve szolgáltatások igénybevételehez - a természetes személy részére - nyújtott kölcsönt és a felhasználási célhoz nem kötött kölcsönt kellett érteni, ha a kölcsönt a természetes személy nem üzletszerű tevékenysége keretében vette igénybe. A Hpt. 2. számú mellékletének III/13. pontja értelmében, egyébként, a fogyasztási kölcsön a lakossági kölcsön egyik fajtája volt. Az ismertetett meghatározásból kitűnik, hogy egy gazdasági társaság üzletrészesének megvásárlására adott kölcsön nem tartozott a fogyasztási, illetve a lakossági kölcsön fogalma alá. Az üzletrész ugyanis nem a mindennapi élet szokásos használati tárgya, továbbá a szerződés nem ingatlannal kapcsolatos célra szolgált.

A Kúria, a felülvizsgálati kérelemben tett hivatkozásra tekintettel vizsgálta azt is, hogy a perbeli egyedi kölcsönszerződések létrejöttékor hatályos Ptk. 685. § d) pontja értelmében a felperesek fogyasztónak és azáltal a szerződések fogyasztói szerződésnek minősültek-e.

A Kúria megállapította, az említett jogszabályi előírás csak a gazdasági és szakmai tevékenység körén kívül eső célból szerződést kötő személyt ismerte el fogyasztónak. Egy gazdasági társaság üzletrészesének megvásárlása - amint azt a megelőzően eljáró bíróságok is kifejtették - nem tekinthető gazdasági tevékenységtől függetlennek, még akkor sem, ha a tulajdonosok a cég tevékenységében nem kívánnak személyesen részt venni, vagy az üzletrész tulajdona nem eredményez számukra jövedelmet. Így, a perbeli üzletrészek vételárának kiegyenlítéséhez felvett kölcsön

folyósítására létrejött szerződések nem minősülhetnek fogyasztók által kötött szerződéseknek sem.

A fogyasztási és lakossági kölcsönszerződésekre irányadó Hpt. 213. § (1) bekezdése, illetve a fogyasztóval kötött szerződésekben irányadó Korm. r. 3. § (2) bekezdése, a Ptk. 209. § (2) bekezdése a jelen jogvita eldöntése során nem volt alkalmazandó, e jogszabályok megsértése ez okból nem volt megállapítható.

A Kúria utal arra is, mivel a perbeli egyedi kölcsönszerződések nem lakossági kölcsönszerződések, a Hpt. 203. § (6) bekezdése alapján az alperest nem terhelte a devizahitel nyújtásának kockázata feltárásáról szóló tájékoztatás tudomásulvételét tartalmazó, felperesek által aláírt nyilatkozat beszerzésének kötelezettsége sem. Ennek elmaradása ugyancsak nem bírt jogi jelentőséggel a felek közötti jogvita eldöntésekor.

A Kúria rámutat arra is, a fogyasztói szerződéssel kapcsolatos közérdekű kereset elbírálásának egyes kérdéseiről szóló 3/2011. PK vélemény 2. pontjában a Legfelsőbb Bíróság azt fejtette ki, a 2006. március 1-je előtt, de 2004. május 1-je után megkötött fogyasztói szerződésekben alkalmazott egyedileg meg nem tárgyalt, illetve általános szerződési feltétel tisztességtelenségének a következménye semmisség. Ez a megállapítás azonban a nem fogyasztói szerződésekre nem vonatkozik. A Legfelsőbb Bíróság ugyanis, ezt a jogi álláspontját uniós jogi fogyasztóvédelmi norma, a Tanács 93/13/EGK irányelve alapján alakította ki. A perbeli egyedi kölcsönszerződések megkötésekor hatályos, és emiatt alkalmazandó Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján a nem fogyasztónak minősülő felperesek is hivatkozhattak az Üzletszabályzatba foglalt általános szerződési feltételek tisztességtelenségére, de ez utóbbi nem semmisségi, hanem megtámadási ok volt. E megtámadási jogukkal ezért csak a Ptk. 236. § (2) bekezdés c) pontja szerint számított, a Ptk. 236. § (1) bekezdésében írt egy éven belül élhettek. Ezt a határidőt azonban elmulasztották. A megtámadási jogukra nyitva álló határidő nyugvására, megszakadására nem hivatkoztak, ilyet nem bizonyítottak, ahogyan azt a másodfokú ítélet is, jogszabálysértés nélkül tartalmazza. A kifejtettekből következik az is, hogy a felperesek állításával ellentétben, a perben vitatott általános szerződési feltételek egyes rendelkezései esetleges tisztességtelenségének vizsgálata nem volt lehetséges.

Mindezek tükrében a felülvizsgálati eljárás során abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a perbeli egyedi kölcsönszerződések sértik-e a szerződéskötéskör hatályos Hpt. 210. § (2) bekezdését, amely azt tartalmazta, hogy a pénzügyi és kiegészítő szolgáltatásra irányuló szerződésekben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, a díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító

mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, következményeit is.

A felpereseknek a felülvizsgálati eljárás során, a kamat meghatározásának hiányára vonatkozó nyilatkozata visszavonására tekintettel - az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében foglaltak ellenére -, a Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében az ügyleti kamat meghatározását, kikötését, annak mértékét a Kúria már nem vizsgálhatta. Tényként kellett elfogadnia azt a jogerős ítéleti megállapítást, hogy a perbeli szerződésben az ügyleti kamat, a törlesztő részlet mindenkor esedékességekor, az Üzletszabályzat I/12.c) pontja szerinti LIBOR kamatlábbal megegyező mértékű.

A Kúria egyet értett a másodfokú bírósággal abban, ha a perbeli egyedi szerződések lényeges tartalmát képező valamely díjban, költségben a felek nem állapodtak meg, az nem eredményez érvénytelenséget. Ha az alperes akár az egyedi szerződés, akár az arra irányadó, azzal együtt a felek jogviszonyát meghatározó általános szerződési feltételekben - az Üzletszabályzatban - történt kikötés hiányában költséget, díjat számított fel, az a felek közötti elszámolás tárgya és nem a jelen eljárásban érvényesített érvénytelenségi keresetet érintő kérdés. Ezért a jogerős ítélet a Hpt. 210. § (2) bekezdését nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból.

A Kúria osztotta abban is a másodfokú bíróság jogi álláspontját, hogy az Üzletszabályzat I/15.b) és c) pontja egyértelműen tartalmazta: a felperesek mindenkor esedékes fizetési kötelezettsége az aktuális deviza eladási ár figyelembe vételével kerül meghatározásra, függetlenül attól, hogy az Üzletszabályzat hivatkozott rendelkezései ezt - téves kifejezést alkalmazva - kamatváltozásként, ugyanakkor zárójelben, helyesen árfolyam változásként jelölik. A téves szóhasználat miatt a szerződések nem uzsorás szerződések. Az árfolyamváltozás kockázatának a felperesekre történt telepítése nem teszi a szerződéseket uzsorássá, ahogy erre a deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló 6/2013. Polgári Jogegységi határozat (a továbbiakban: 6/2013. PJE határozat) is rámutatott.

A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben nem indokolták meg, hogy az egyedi kölcsönszerződések 5. pontjában: a „THM 8,69%” és a 6.pontjában: „Mértékadó devizanem: CHF” kikötéseket pontosan miért tartják jogszabálysértőnek. Csak általánosságban hivatkoztak a THM mértékének jogszabálysértő meghatározására, de azt a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján, a rájuk eső bizonyítási teher ellenére nem bizonyították.

A 6/2013. PJE határozatban kifejtettekből következően nem ütközött jogszabályba az sem, hogy a peres felek devizaalapú kölcsönszerződést kötöttek, s abban kirovó pénznemként a svájci

frankot jelölték meg. Bár a hivatkozott jogegységi határozat rögzíti, hogy a deviza alapú kölcsönszerződések megkötésére a kedvező deviza kamatok miatt került sor, ez nem jelenti azt – szemben a felperesi hivatkozással – hogy a szerződéses kamat mértéke döntené el, hogy az adott szerződés devizaalapú kölcsönszerződés-e.

A fenti indokok miatt a Kúria nem tudta megállapítani azt sem, hogy a jogerős ítélet, a felperesek által hivatkozott körben a Ptk. 200. § (2) bekezdését sértené.

A felperesek iratellenesen állították a felülvizsgálati kérelmükben, hogy az eredeti keresetük nem irányult a másodfokú bíróság által felsorolt valamennyi szerződés érvénytelenségének megállapítására. A 2012. augusztus 22-én és a 2013. január 21-én benyújtott keresetlevelükben, illetve annak módosításában foglaltak ezt az állítást cáfolják. A Pp. 24. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú eljárás pertárgyértékének meghatározását a Kúria helytállónak tartotta. Az ítéletábrla által kifejtett indokok alapján az alperest megillető perköltség mértékének megállapítását ugyancsak nem tartotta jogszabálysértőnek.

A Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával, a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben vizsgált, az eljárási és az anyagi jogi jogszabályoknak megfelelő határozatot a fent részletezett indokolással hatályában fenntartotta.

A felperesek a Pp. 270. § (1) bekezdése, illetve a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében kötelesek az alperes jogi képviselőjével felmerült felülvizsgálati eljárási költséget megfizetni. Ennek mértékét a Kúria az IM r. 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján, általános forgalmi adóval növelt összegben határozta meg.

A felperesek az illetékeljegyzési joguk folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59. § (1) bekezdése, illetve 74. § (3) bekezdése alapján kötelesek megtéríteni.

Budapest, 2015. április 7.

Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Kollár Márta s.k. bíró,
Dr. Osztovits András s.k. bíró, Dr. Török Judit s.k. bíró

